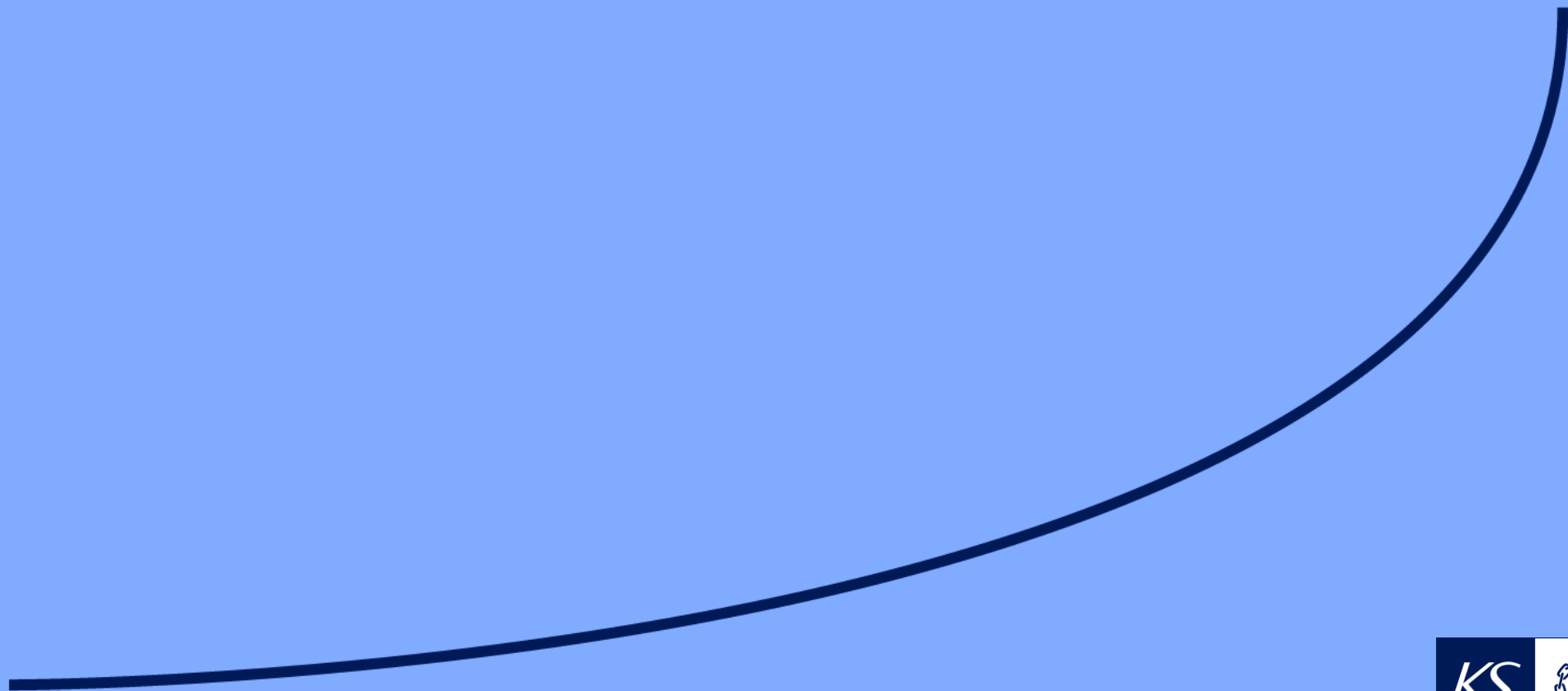

KS Folkevalgtprogram

27

23

Velkommen til folkevalgtdag

i Bydel Søndre Nordstrand

Opplæring av rådene

26. februar 2024

Lilleba Fauske, tidligere direktør i
Velferdsetaten

Lasse Østmark, tidligere direktør i
Bydel Gamle Oslo

KS – organisasjon for landets kommuner

- Forhandler i sentrale lønnsoppgjør for kommunene
- Viktig utviklingspartner
- Driver mange utviklingsnettverk
- Ledes av Gunn-Marit Helgesen, politisk valgt

KS folkevalgtprogram

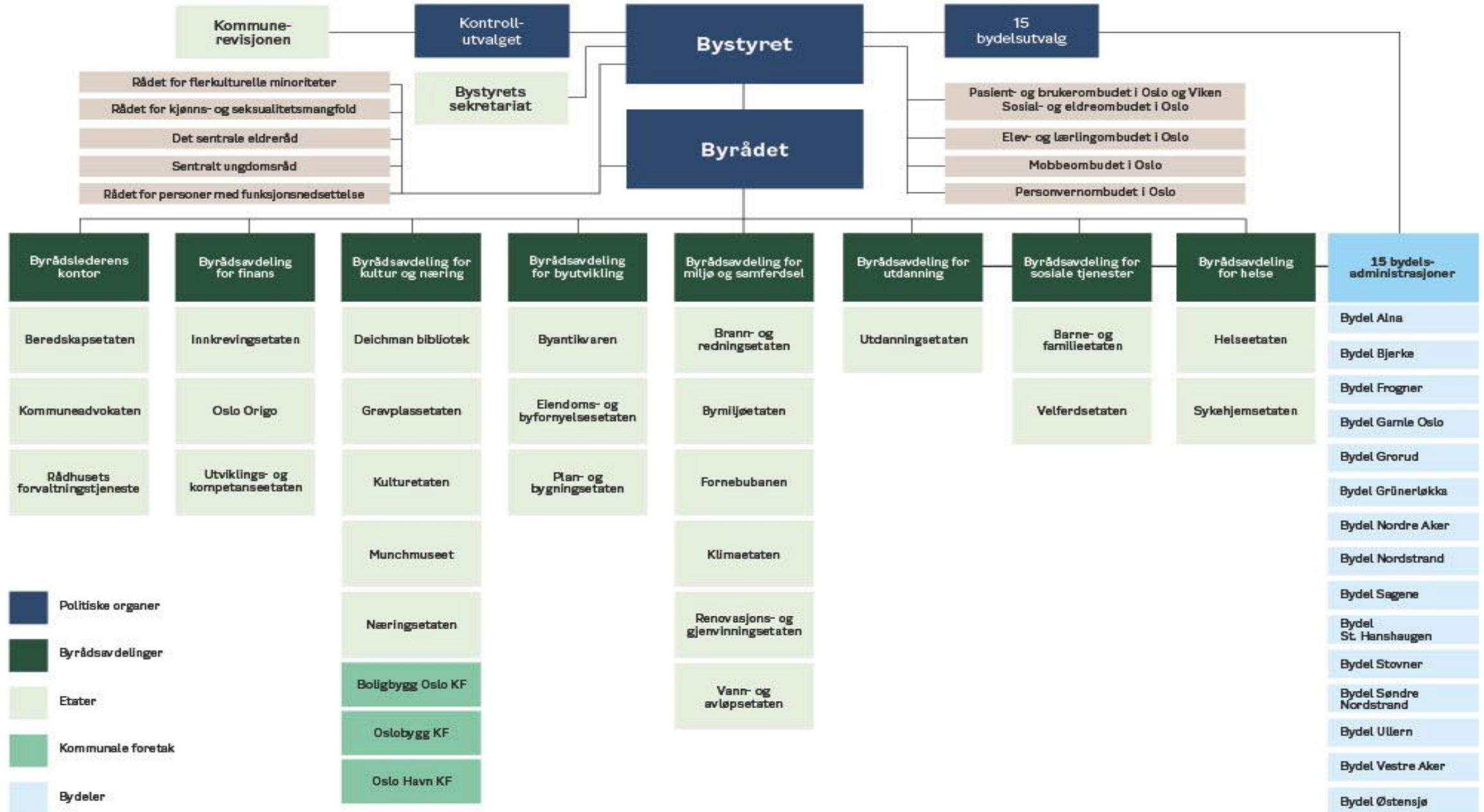
- Skal bidra til å styrke de folkevalgtes motivasjon, rolleforståelse og trygghet til å løse utfordringer og skape muligheter
- Tilbys alle kommuner og bydeler i Oslo kommune

Oslo kommunes organisering

Organiseringen i Oslo kommune / fylkeskommune

- Bydelenes plassering i styringssystemet
- To linjer fra bystyret
- Det parlamentariske systemet
- Bydelsreglementet

Organisasjonskart Oslo kommune

Dette bildet av Ukjent forfatter er lisensiert under CC BY-SA

Bystyret og byrådet

- Bystyret velges av Oslos innbyggere og er kommunens øverste organ.
- Bystyret ivaretar både kommune- og fylkesansvar.
- Bystyret vedtar budsjettet for Oslo, og fatter vedtak som byrådet, bydeler og etater må gjennomføre.
- Bystyret delegerer mange oppgaver til byrådet, blant annet avgjørelser i enkeltsaker og arbeidsgiveransvaret.
- Byrådet delegerer videre til bydeler og etater.

Oslo kommune

- det parlamentariske systemet

Oslo bystyre har vedtatt by-parlamentarisme som styringsform – hva innebærer det?

I det parlamentariske systemet er det et byråd som:

- Representerer den utøvende makten
- Har ansvaret for å:
 - forberede saker til bystyret
 - bestemme innstillingen i sakene
 - Iverksette og gjennomføre vedtak som bystyret fatter
- Har ansvaret for den daglige driften av kommunen

Viktigste forskjellene på et parlamentarisk system og formannskapsmodellen

- I et parlamentarisk system har byrådet den samme rollen som kommunedirektøren (rådmannen) har i kommuner som styres etter formannskapsmodellen
- Den daglige styringen av kommunen blir mer politisert og politisk synlig

Oslos 15 bydeler

- Bydelene har direktevalgte politikere i Bydelsutvalget, som har fått delegert visse oppgaver fra bystyret, og får budsjett til disse oppgavene.
- Hver bydel ledes av en bydelsdirektør som er ansatt av byrådet og som har delegert myndighet både fra bystyret, byrådet og bydelsutvalget.

Bydelene – leverer tjenester til innbyggerne

- Bydelen fattet enkeltvedtak basert på lover og retningslinjer; for eksempel sykehjemsplass, hjemmehjelp, hjemmesykepleie, barnehageplass, bistand etter lov om barnevern og ytelser i NAV.
- Tjenestene utføres av bydelenes ansatte eller private leverandører; jf. Fritt brukervalg.

Bydelen må kjøpe plasser i Oslos etater dersom brukerne har behov som ikke kan dekkes av bydelens tilbud

- Sykehjemsetaten har kort- og langtidsplasser på sykehjem.
- Barne- og familieetaten rekrutterer fosterhjem, driver egne eller følger opp private institusjoner, og har egne beredskapshjem.
- Velferdsetaten har institusjonsplasser for personer med rus- og psykiske lidelser

Bydelsutvalget

- Bydelsutvalget er den øverste myndigheten i bydelen, og har ansvar for å føre tilsyn med bydelens virksomhet, primært gjennom ordinær budsjettoppfølgning og gjennomgang av rapporter fra bydelsdirektøren
- Bydelsutvalget har ansvar for planlegging og oppfølging av bydelenes driftsoppgaver.
- Bydelsutvalget har avgjørelsesmyndighet i saker som er tillagt det av bystyret - det viktigste er å vedta bydelens budsjett og følge opp at budsjettet holdes.
- Bydelsutvalget avgir høringsuttalelser på vegne av bydelen på mange saksområder.

Medvirknings- eller brukerrådene

2

Hjemmelsgrunnlag

- Kommuneloven § 5-12 - hjemler opprettelse av rådene for personer med funksjonsnedsettelse, ungdomsråd og eldreråd
- Endring av i kommuneloven presiserer at ytterligere medvirkningsorganer opprettes i medhold av § 5-7, og heter utvalg. Dette gjelder råd for flerkulturelle minoriteter og råd for seksualitetsmangfold.
- Bydelsutvalgene kan opprette flere enn de tre lovpålagte rådene

Generelle bestemmelser

- Statlige veiledere for rådene for ungdom, eldre og personer med funksjonsnedsettelse
- Bystyresak 06/24 - oppnevning av medlemmer og endring av reglement – sentralt ungdomsråd 2023-2025
- Bystyresak 21/24 - reglement og oppnevning av sentralt eldreråd - 2023-2027

Generelle bestemmelser

- Bystyresak 20/24 – nytt reglement og oppnevning råd for personer med funksjonsnedsettelse 2023-2027
- Bystyresak 23/24 – endring av navn, hjemmel, reglement og sammensetning - utvalget for flerkulturelle minoriteter 2023-2027
- Bystyresak 24/24 - endring av navn, hjemmel, reglement og oppnevning av nye medlemmer - utvalget for kjønns- og seksualitetsmangfold

De sentrale rådene i Oslo kommune

Det er fem sentrale medvirkningsorgan i Oslo kommune

- Det sentrale
 - ungdomsrådet
 - eldrerådet
 - rådet for personer med funksjonsnedsettelse
 - utvalget for kjønns- og seksualitetsmangfold
 - utvalget for flerkulturelle minoriteter

De sentrale rådene

- Alle medlemmene til de sentrale råd/utvalg oppnevnes av bystyret.
- De tre lovpålagte rådene (unge, eldre, funksjonsnedsatte) velger selv sin leder/nestleder.
- Sentralt ungdomsråd består av en representant + inntil 2 vararepresentanter fra bydelenes ungdomsråd. Oppnevnes for 2 år. De fire andre råd/utvalg oppnevnes 2023-2027.
- Bystyret bestemmer leder/nestleder for utvalgene for kjønns- og seksualitetsmangfold og flerkulturelle minoriteter.

Særskilte bestemmelser for Oslos sentrale medvirkningsorganer

- De sentrale medvirkningsorganene skal så langt det er mulig ha like rammer for sitt arbeid.
- Råd/utvalg skal bidra til en bred, åpen og tilgjengelig medvirkning i saker som gjelder deres målgruppe.
- Råd/utvalg kan på eget initiativ ta opp og utrede saker.
- Ikke behandle enkeltsaker.
- Rådene kan uttale seg om alle saker som gjelder deres målgruppe

Særskilte bestemmelser for Oslos medvirkningsråd

- Kommunen må sikre at råd/utvalg mottar alle relevante saker hvor rådene/utvalgene kan avgi uttalelse.
- Møtene i råd/utvalg skal være åpne og tilgjengelige for enhver som ønsker å være til stede.
- Rådenes/utvalgenes uttalelser skal være offentlige.
- Det skal utarbeides årsmelding som legges frem for bystyret

De sentrale råd/utvalg

- De sentrale råd/utvalg skal være rådgivende for byrådet og bystyret.
- Råd/utvalgene kan opprette arbeidsutvalg (AU)
- De skal bidra til en bred, åpen og tilgjengelig medvirkning og kan drive informasjonsarbeid utad og innad i kommunen.
- De kan på eget initiativ ta opp og utrede saker som er viktige for målgruppen.
- Rådene har rett til å uttale seg i alle saker som angår den befolkningsgruppen de skal ivareta.
- Rådene skal ikke behandle saker som gjelder enkeltpersoner

De lokale bydelserådene

4

Bydelenes råd

- Bystyret har bestemt at Oslo, i tillegg til sentrale råd, også skal ha eldreråd, råd for personer med funksjonsnedsettelse og ungdomsråd i hver bydel. Bydelsutvalget velger disse rådene.
- I tillegg kan Bydelsutvalget utnevne andre råd.
- Rådene skal være rådgivende organ for bydelsutvalget.

Felles for alle råd

- Mandatet er å bidra til en bred, åpen og tilgjengelig medvirkning fra den målgruppen dere skal representere.
- Rådene skal ikke behandle saker som gjelder enkeltpersoner.
- Rådene kan uttale seg om saker som gjelder målgruppens levekår f.eks. når det gjelder budsjettvedtak, planer lokalt og sentralt, kulturtiltak o.l.
- Rådene kan også på eget initiativ ta opp saker som gjelder den målgruppen rådet skal ivareta.
- Rådene skal ha tilsendt saker i god tid før behandling i bydelsutvalget, slik at medlemmene får tid til å uttale seg.
- Rådene kan invitere fagpersoner i bydelen hvis det er saker man ønsker belyst
- Viktig å få til en god kommunikasjons- og arbeidsform som gjør at alle medlemmer opplever at de blir hørt.

Viktig å vite for deg som er medlem av lokalt råd

- Som medlem av rådet er du folkevalgt på lik linje med andre som sitter i folkevalgte organer
- Viktig at du ikke bare representerer den organisasjonen eller det partiet du kommer fra, men ivaretar helheten for alle i målgruppen.
- Habilitet – reglene i kommuneloven og forvaltningsloven gjelder rådsmedlemmene. F.eks. hvis du har behandlet en sak som ansatt i kommunen, er du inhabil når rådet skal behandle samme sak
- Møterett og møteplikt: Medlemmene i rådet har både rett og plikt til å delta i møtene i rådet, med mindre de har gyldig forfall.
- Medlemmene som er til stede i møtet, har plikt til å stemme når en sak tas opp til avstemming.
- Rådene er et forvaltningsorgan i henhold til forvaltningsloven. Rådets medlemmer har derfor taushetsplikt etter forvaltningsloven § 13.

Bydelenes enkeltvedtak – hva kan rådet gjøre hvis dere mener praksis er i strid med loven

- Dere som sitter i de lokale rådene får kanskje henvendelser fordi innbyggere føler at de ikke får de tjenestene de mener de har behov for.
- 15 bydeler har også noen ganger ulik oppfatning av hva som er en tilstrekkelig hjelp
- Det er viktig å minne om at dere ikke er klageinstans og at dere ikke skal gå inn i enkeltsaker
- Henvis enkeltpersoner til å ta opp saken med bydelen/helse- sosialombud e.l.
- Men dere kan ta saken opp med bydelsutvalget hvis dere opplever at relativt like saker får svært forskjellig behandling. Bydelsutvalget kan vurdere om en gjennomgang av bydelens praksis er fornuftig.
- Dere kan også rette henvendelse til de sentrale rådene, som har kontakt med de andre bydelsrådene innen sitt saksfelt.

Rådsmedlemmer er folkevalgte – hva betyr det når du bruker sosiale medier

- Du er ikke bare privatperson – du representerer din organisasjon og rådet du er medlem av
- Bruk av sosiale medier gir deg mulighet til å få gode innspill
- Men kan også være et sted hvor du kan få negative tilbakemeldinger
- Vær bevisst på hvordan du omtaler andre
- Vær saklig og vis engasjement for dine hjertesaker
- Ikke lov noe du ikke kan holde
- Trekk deg ut av debatter som ikke er saklige

Bydelens eldreråd

Eldrerådet

- Bygge kompetanse i rådet – kartlegge hvilke bidrag den enkelte kan gi – mangler rådet viktig kompetanse? Det fremgår av byrådssak om oppnevning av sentralt eldreråd at det er ønskelig med kunnskap om digitalisering, frivillighet og mangfold.
- I tillegg nevnes kunnskap om tradisjonelle tjenester til eldre og Oslos satsing på aldersvennlig by.
- Det sentrale eldrerådet har også som oppgave å holde kontakt med de lokale bydelsrådene.
- Følge opp det sentrale eldrerådets strategi- og handlingsplan?

Bydelens ungdomsråd

[Dette bildet](#) av Ukjent forfatter er lisensiert under [CC BY-SA-NC](#)

Lokalt ungdomsråd

- Det sentrale ungdomsrådet (SUR) består av en representant og to vara fra bydelenes ungdomsråd. Leder/nestleder i det sentrale rådet er valgt av Ungdommens Bystyremøte
- Bydelens ungdomsråd har dermed tett kontakt med SUR
- I det lokale ungdomsrådet velger dere selv leder/nestleder. Dere skal representere bydelens unge og bidra til å skape engasjement og medvirkning.
- Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir.) har laget egne retningslinjer for ungdomsråd som gjelder alle råd i landet.
- Dere skal ha tilstrekkelig sekretariatshjelp fra bydelen, slik at dere opplever mestring i rollen som medlem av ungdomsrådet.

Bydelens råd for personer med funksjonsnedsettelse

Rådet for personer med funksjonsnedsettelse

- Bygge kompetanse i rådet – kartlegge hvilke bidrag den enkelte kan gi – mangler rådet viktig kompetanse?
- Ta opp saker på eget initiativ – CRDP (**C**onvention on the **R**ights of **P**ersons with **D**isabilities) kan gi gode innspill. Norge skrev under konvensjonen i 2013 – men det er kommunen som må gjøre jobben.
- Hvordan er status med tanke på UU (universell utforming)?
- Det fremgår av bystyresaken (bystyresak 160/20) at det sentrale rådet på eget initiativ kan drive informasjonsarbeid både utad og innad i kommunen.
- Følge opp det sentrale rådets arbeidsprogram?
- Det sentrale rådet har også som oppgave å holde kontakt med de lokale bydelsrådene.

Bydelens råd for integrering og mangfold

RETNINGSLINJER - Råd for integrering og mangfold i Bydel Søndre Nordstrand *(vedtatt 11.06.20)*

Hensikt og formål

- Rådet skal være et rådgivende organ for bydelsutvalget i Søndre Nordstrand.
- Rådet kan bidra i arbeidet med å styrke ulike minoriteters deltakelse i politikk og samfunnsliv i Bydel Søndre Nordstrand.
- Rådet kan bidra til dialog mellom ulike befolkningsgrupper.

Mandat og rammer

- Rådet skal behandle saker som angår befolkningen i Bydel Søndre Nordstrand og som står på BUs sakskart.
- Rådet skal påse at integrerings- og mangfoldsperspektivet blir ivaretatt i foreslåtte tiltak.
- Rådet kan ta opp saker på eget initiativ. Sakene kan legges fram for utvalget av politikere, administrasjonen eller andre aktører i bydelen.
- Rådet kan drive informasjonsvirksomhet og utadrettet virksomhet mot befolkningen i bydelen.
- Rådet skal være livssynsnøytralt.

Diskusjonsoppgaver – for medlemmer av Rådene

- En av dere blir kontaktet av en beboer i bydelen som tilhører den gruppen dere i rådet skal ivareta.
- Beboeren klager på hvordan bydelen behandler dem, at andre bydeler gir mere støtte og hjelp. Vedkommende snakker også spesifikt om sin egen sak, og mener at du må hjelpe til slik vedkommende får bedre bistand.
- **Hva gjør du, og hvordan skal dere behandle denne saken?**

Takk for oss

Vi tar gjerne imot reaksjoner eller innspill til
opplæringen. Skriv til:

lasse100@online.no eller
lillebaf@gmail.com

KS ønsker alle lykke til!

